

I.P.M. (Integrated Pest Management). Wat is dat?

Op een ogenblik dat meer en meer pesticiden al zijn of zullen verbannen worden, op een moment dat de golfclubs met de vinger worden gewezen wegens een gebrek aan respect voor het milieu, hoe zit het dan precies met de situatie en het beheersmodel van ons terrein ?

Ik nodig u uit kennis te nemen van de acties die wij sinds jaren ondernemen en die wij dag na dag trachten te verbeteren via het Integrated Pest Management (IPM).

Het gaat om een programma van het beheer van de gazonparasieten dat alle middelen waarover wij beschikken aanwendt om op een doeltreffende en doordachte manier de strijd aan te gaan met de organismen (microscopische champignons, bacteries, insectenlarven...) die het gazon verzwakken of doen afsterven.

Meer dan 20 jaar geleden heb ik dit programma ingevoerd bij verschillende clubs. Uiteraard waren wij de eersten in België (in Europa?) die beroep deden op deze technieken en sindsdien blijven wij de echte referentie in deze materie.

Het doel:

is zo efficiënt mogelijk te zijn om een proces van beschadiging van het gazon door parasieten te vermijden (preventief) of te bestrijden (curatief), met niettemin de betrachting niet systematisch beroep te doen op pesticiden (phytopharmaceutische producten).

Het "decor":

eerst en vooral moet men er zich bewust van zijn dat in zijn natuurlijke ontwikkeling, het gras dat op de greens wordt gebruikt een plant is van een 25cm grootte en dat zijn bladoppervlak 1,5 miljoen keer zo groot is dan het klein plantje dat op 3mm wordt gesnoeid...Dat betekent een enorme stress voor die plant omdat hij verstoken blijft van organische voeding (fotosynthese) en zich moet tevreden stellen met uitsluitend minerale voeding via de wortels. Maar bovendien zijn er ook alle fysische beproevingen van een green (machines, spelers) die maken dat de bodem wordt aangestampt en de ontwikkeling van de wortels wordt belemmerd. U begrijpt dat de wortels dus het gezondheidskapitaal van het gazon zijn en dat hun ontwikkeling niet mogelijk is zonder herhaalde verluchtingen.

De middelen:

- IPM kan niet zonder een perfecte kennis van de biologische cyclus van de te bestrijden parasieten. Daarvoor is dus een doorgedreven studie op agronomisch niveau nodig.
- De mechanische middelen zoals het tegengaan van de dauw om het blad sneller te doen drogen, de controle van de bladdichtheid (door verticut of groomers), het verwijderen van de vilt (accumulatie van de organische materie onder het gazon) door verluchting, de controle van de peripherische begroeiing om de luchtstroming en de lichtdoorlating te optimaliseren,...
- De biologische middelen zoals het gebruik van helpers (bacteries, nématoden, antagonisten champignons...) die de plaats moeten innemen van de parasieten of ze vernietigen. Als voorbeeld gaan bacteries zich dermate vermenigvuldigen (en we helpen ze daarbij !) dat ze geen voldoende leefruimte overlaten voor de sporen van parasitaire champignons zodanig dat hun ontwikkelingscyclus gestremd wordt. Wij implanteren nématoden (microscopische wormen) tijdens bepaalde perioden van het jaar (kennis van de cyclus) om de larven van de tipules = grote mug "cousin" te bestrijden. Die nématoden ontwikkelen zich in de slokdarm van de larven zodat ze zich niet meer kunnen voeden.
- De agronomische middelen zoals de implantatie van grassen die resistent zijn aan ziekten en die kort gemaaid kunnen worden. De inbreng van specifieke amendementen om de structuur van de bodem te verbeteren (zand en lava dewelke ingebracht worden na het beluchten). Ook de bodem- en bladanalyses in het laboratorium maken deel uit van onze controlemiddelen en wij doen er meerdere keren per jaar beroep op.
- De cultuurmiddelen, door de fertilisatie tijdens de seizoenen op een verantwoorde manier te sturen. Het manueel sproeien om de verwelking van het gazon en de bijhorende ontwikkeling van pathogenen te vermijden.
- De chemische middelen door het gebruik van de juiste synthese moleculen (pesticiden).

Het aantal erkende producten ter beschikking van de golfs wordt alsmaar kleiner (30 fungiciden 20 jaar geleden en nu zijn er maar 3 meer toegelaten).

De resultaten:

- Sinds 5 jaar slagen we erin een grasparasiet dewelke zeer gevoelig is "aan alles" (de *Poa annua*) te verdringen door grassen te gebruiken die resistent zijn aan een kort maaien en aan de meeste ziekten. Het succes is heel wisselend van green tot green en is rechtstreeks verbonden met de zoninval. Wij bereiken bijna 80% colonisatiesucces op greens in volle zon en amper 20% op green die in schaduw zitten. Dat is ook de reden waarom de schaduw greens het slachtoffer werd van een ziekte in de winter periode.
- In 15 jaar tijd hebben we de bemesting met bijna 50% kunnen verminderen. Vooral in de groeiperiode spuiten we vloeibare meststoffen (dus als er gespoten wordt is het niet altijd met

pesticiden) die direct in het blad binnendringen en op die manier de verliezen door afwassing verminderen(vervuiling van het grondwater). Om dezelfde redenen gebruiken we vaste meststoffen (korrels) met gekontroleerde langzame afgifte, voor de planten die geen of een heel beperkte groei kennen.

- We hebben in belangrijke mate onze noden aan besproeing verminderd door de bodemstructuur te verbeteren (ah die fameuze verluchtingen en het zandstooien !) en hierdoor werd een betere worteldiepte verkregen. Die betere worteldiepte staat ook garant voor een beter gebruik van de voedingselementen van de bodem en draagt bij tot een vermindering van het gebruik van meststoffen.

- Het gebruik van biologische helpers heeft ons toegelaten de toevlucht tot pesticiden drastisch te verminderen. Voor wat betreft de fungiciden (voor het doden van de champignons) hebben we het gebruik met meer dan 300% verminderd. 30 jaar geleden, wanneer ik me om het terrein begon te bekommeren, waren er tussen de 20 en 30 bespuitingen met fungiciden per jaar. De planten hadden geen enkele weerstand meer en er waren ook meer ziekten.

Vandaag ben ik er geen beetje trots op dat ik u kan melden dat we van het jaar nog alleen 3 gebruik hebben gemaakt van fungiciden in Rinkven. Natuurlijk hebben de klimatologische factoren ook hun invloed en is het beheer van parasieten makkelijker wanneer het droog is dan tijdens een lange natte vochtige periode. Voor wat betreft de insecticiden trachten wij geen gebruik meer te maken van chemische producten want dat zijn de gevaarlijkste. Zoals ik het u al zei betreffende de nématoden, beschikken wij maar over een paar perioden per jaar tijdens dewelke de biologische behandelingen doeltreffend zijn. We moeten dus aanvaarden - zoals tijdens de winter 2014-2015 - dat schade optreedt op de greens (die massa kleine gaatjes aan de oppervlakte alsof we een verluchting hadden doorgevoerd - de larven komen tijdens de nacht aan de oppervlakte en eten het gazon op) omdat de temperatuur te laag is in de winter kunnen de nématoden niet overleven. Zoals u kan vaststellen heeft deze techniek zijn grenzen en slagen we er voorlopig niet in alles onder controle te houden.

Conclusies

Voor de voedingsculturen en het gazon is "alles bio" een utopie. Toch Voor het ogenblik. De agronoom is een ingenieur voor alle levende planten en hij moet er alles aan doen om aan de plant (de cultuur) het beste comfort te bieden zonder zijn omgeving teveel te beschadigen. Zoals u kan merken, in uw club, passen wij al jaren voor deze beredeneerde cultuur toe. De resultaten zijn zeer bemoedigend en het is opwindend dat we steeds op zoek blijven naar nog betere oplossingen. Daar zijn we trots op en dat zorgt ook iedere dag voor een grote motivatie.

Maar wat is het voordeel voor de golfspeler? Enerzijds op een "proper" terrein spelen maar anderzijds ook beschikken over de snelste greens eenvoudigweg omdat het gras in goede gezondheid is en dus veel resistenter tegen ziekten is. Het gaat hier om een levende materie en met wat leeft wordt niet gesold...

Bemerkingen

1. U hebt begrepen dat als u een sproeier in actie ziet, het vooral gaat om fertilisatie of biologische behandelingen. Uitzonderlijk om pesticiden.
2. de "kleine beestjes" (bacteries, microscopische champignons,nématoden) die we gebruiken, hebben geen invloed op warmbloedige dieren (die wij ook zijn). De meeste worden trouwens snel vernietigd door de ultraviolette stralen van de zon en dat is ook de reden waarom deze behandelingen gebeuren bij regenweer of gevolgd worden door besproeing zodanig dat de micro-organismen snel in de bodem binnendringen.
3. de enige echte hinderpaal waarvoor we geen enkele beredeneerde behandeling hebben, is het verdelgen van het onkruid of simpelweg de werking van herbiciden.

Ik dank diegenen die de moed oprachten me tot het einde te lezen, voor hun aandacht. Ik blijf ter beschikking van zij of hij die bijkomende informatie zou wensen betreffende deze "verscholen kant" van het beheer van onze club.

Michel PONCELET

Agronomist - Consultant